

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים

בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל שניתן לחברות

י.א.ד. אלקטרוניקה בע"מ וחברת וילקובסקי ניהול ויעוץ בע"מ

מבוא

1. ביום 29 באפריל 1997 התקבלה במשרדי רשות ההגבלים העסקיים בקשתן של החברות י.א.ד. אלקטרוניקה בע"מ (להלן: "יאד") וי.א.ד. אלקטרוניקה רשתות תקשורת (1992) בע"מ (להלן: "יאד רשתות") להעניק פטור מהחובה לקבל את אישור בית-הדין להגבלים עסקיים להסכם שנחתם בין "יאד" לחברת וילקובסקי ניהול ויעוץ בע"מ (להלן: "וילקובסקי").
2. ההסדר נשוא הבקשה הוא סעיף בהסכם לפיו תרכוש "וילקובסקי" את חלקה של "יאד" ב"יאד רשתות", ואשר במסגרתו נקבע הסדר אי-תחרות בין "יאד" לבין "יאד רשתות", ביחס לרשימה מוסכמת של לקוחות, לתקופה של כשנה וחצי.
3. לאחר שבקשת הפטור נבדקה, מסקנתי היא כי ההסדר מגביל באופן לא משמעותי את התחרות בענפי המחשבים, חלקי מחשב, שרתים, רשתות תקשורת ותמיכה לרשתות, ואשר על כן יש לתת למבקשות פטור מאישור ההסדר בבית-הדין להגבלים עסקיים, כאמור בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק").

רקע עובדתי

4. חברת "יאד" עוסקת במכירה של מחשבים אישיים וחלקי מחשב. ל"יאד" חברת בת, "יאד רשתות", העוסקת במכירת שרתי תקשורת וקבצים ובמתן תמיכה לרשתות תקשורת מחשבים. "יאד" מחזיקה ב-51.034% מהון המניות המונפק של "יאד רשתות", יתרת המניות, המהווה 48.966% מהונה המונפק של "יאד" רשתות מוחזקת על-ידי "וילקובסקי".
5. חברת "וילקובסקי" נמצאת בבעלות ובשליטה מלאה של מר ניסי וילקובסקי, המשמש גם כמנכ"ל של "יאד רשתות". נכון למועד הגשת הבקשה, על-פי הצהרת החברות המבקשות, "וילקובסקי" עצמה אינה מעורבת בפעילות עסקית כלשהי, למעט אחזקותיה ב"יאד רשתות".
6. נתח השוק של "יאד" ו"יאד רשתות" הוא להערכתו, וכפי שצוין בבקשתן, פחות מ-5% מהיקף המכירות הכללי בכל תחום מתחומי פעילותן.
7. בהתאם להסכם שנערך בין "יאד" ל"וילקובסקי", תרכוש "וילקובסקי" מ"יאד" את כל המניות של "יאד רשתות" המצויות בידה, באופן ש"יאד רשתות" תהיה נתונה בבעלות ובשליטה מלאה של "וילקובסקי".
8. על-פי סעיף 10.1 להסכם, הוסכם בין הצדדים, כי ביחס לרשימה מוסכמת של לקוחות משותפים ל"יאד" ול"יאד רשתות" המצורפת להסכם, לא יתחרו הצדדים האחד בתחום פעילותו של השני, במשך תקופה שתחל ביום הקובע כהגדרתו בהסכם, ותסתיים ביום 31 בדצמבר 1998. למען הסר ספק מבהיר ההסכם כי בתקופת אי-התחרות "יאד" לא תמכור ללקוחות המשותפים שרתי תקשורת/קבצים, ולא

תתקין או תיתן תמיכה ברשתות תקשורת. "יאד רשתות", מאידך, לא תמכור ללקוחות המשותפים מחשבים תואמים וחלקי מחשב שאינם חלק אינטגרלי משרת או מרשת.

9. אותם לקוחות משותפים מהווים, כפי שצוין בבקשה, אחוז שולי מכלל הלקוחות הפוטנציאליים הקיימים בענפי המחשבים, חלקי המחשב, שרתים, רשתות תקשורת ותמיכה ברשתות. אותם לקוחות משותפים מהווים אף מיעוט בקרב הלקוחות של הצדדים להסדר, שכן חלקם הוא כ-10% ממחזור המכירות של "יאד" וכ-20% ממחזור המכירות של "יאד רשתות".

10. הלקוחות המשותפים אינם מחויבים כלפי אף אחד מן הצדדים להסדר בהסכם בלעדיות כלשהו, והם רשאים לפנות לכל ספק שהוא בכל תחום מתחומי פעילותם של הצדדים להסדר.

ההצדקה למתן הפטור

11. מבקשת הפטור עולה כי פגיעתו של ההסדר המבוקש בתחרות מזערית. נקודת המוצא לבחינת השפעתו של הסדר מוצע על התחרות היא המציאות העסקית והמשפטית בה פועלים הצדדים להסדר. המציאות העסקית והמשפטית, עובר לביצועו של ההסדר המוצע, היא כי בין "יאד" ל"יאד רשתות" לא קיימת תחרות כלל, שכן כל אחת מהן פועלת בתחום שונה בענף המחשבים. מצב זה של העדר תחרות הוא תוצאה של הסדר בין שתי החברות, המהווה לכאורה הסדר כובל, לפיו הסכימו החברות על חלוקת השוק בהתאם לסוג השירותים והנכסים שהן מספקות. עם זאת, הואיל ובין שתי החברות מתקיימים יחסים של חברת-אם וחברת-בת כהגדרתם בסעיף 1 לחוק ההגבלים העסקיים, הרי שהסדר זה נהנה מהפטור הסטטוטורי המוענק לו בסעיף 3(5) לחוק ואינו נחשב כהסדר כובל לצורך חוק ההגבלים העסקיים.

12. ממצב של העדר תחרות כלל, הנובע מיחסי חברת-אם וחברת-בת, מבקשות החברות להפוך לשתי חברות נפרדות וזרות האחת לשניה, אשר תתקיים ביניהן תחרות מלאה, אלא שהחברות מבקשות שתהליך זה יהיה הדרגתי. בשלב הביניים תהיינה החברות רשאיות להתחרות ביניהן בכל תחום וכלפי כולי-עלמא, למעט אותם לקוחות משותפים, וזאת כבר עם ראשית ביצועו של ההסכם. ההסכם המבוקש אינו מונע מן החברות להתחרות, האחת בחברתה, גם בשלב הביניים, בתחומי פעילות אחרים שאינם כלולים בהסכם. רק בשלב השני והסופי, לאחר תקופה של 18- חודשים, מבקשות החברות להפוך לשתי חברות זרות לחלוטין, ובעלות שמות שונים, אשר תתחרנה האחת בחברתה ללא כל הגבלה.

13. תהליך זה, בו שתי חברות שלא קיימת ביניהן תחרות כלל, הופכות בסופו למתחרות, הנו תהליך רצוי לתחרות במשק. בקשת הצדדים להסכם לאשר הטלת מגבלות על התחרות ביניהם במהלכה של תקופת הביניים, על-מנת שיוכלו הצדדים להסתגל למציאות התחרותית החדשה, הנה על-פניה בקשה סבירה, כל עוד המגבלות הן סבירות מבחינת היקפן ומשך הזמן בו הן תתקיימנה.

14. כפי שצוין לעיל, נתח השוק של הצדדים להסדר קטן ביותר וממילא השפעתו על התחרות בענף מזערית. כמו כן מהווים הלקוחות המשותפים לשתי החברות אחוז שולי מכלל הלקוחות הפוטנציאליים הקיימים בענף המחשבים ובענף רשתות תקשורת המחשבים.

יתירה מזאת, אותם לקוחות משותפים אינם מחויבים כלפי אף אחד מן הצדדים להסדר בהסכם בלעדיות כלשהו, והם רשאים לפנות לכל ספק שהוא בכל תחום מתחומי פעילותם של הצדדים להסדר.

כתוצאה מכך, נראה כי לא סביר לצפות כי ההסדר יוכל להשפיע במידה כלשהי על התחרות הכלל-ענפית בכל אחד מתחומי הפעילות של החברות.

15. עוד טוענים הצדדים, כי כל אחד מהם מתמחה בתחום פעילות מסוים ונפרד: "יאד" מתמחה ביבוא, מכירה ושיווק של מחשבים אישיים, רכיבים למחשבים, ציוד היקפי ורכיבים אלקטרוניים, ואילו

"יאד רשתות" מתמחה בתחום מתן שירותי יעוץ, מכירה והתקנה של מערכות מחשבים ברשת ובמתן שירותי תחזוקה ותמיכה לאותן מערכות. לפיכך נטען בבקשה, שיחלוף זמן עד אשר כל אחת מן החברות תהיה בעלת יכולת לפעול בתחומה של חברתה, ועל כן לא תתקיים ביניהן תחרות למשך תקופת מה גם בהעדרו של סעיף אי-התחרות בהסכם.

16. לטענה זו יכול אני להסכים רק באופן חלקי. אין ספק כי לכל אחת מן החברות דרושה תקופת הסתגלות שבמהלכה לא תוכל להתחרות בחברתה גם בהעדרו של הסדר-כובל. עם זאת, ספק בעיני אם אורכה של תקופה זו הנו יותר מחודשים ספורים. דווקא הכללתו של סעיף אי-התחרות בהסכם, יכולה להעיד כי בהעדרו מסוגלות היו החברות להתחרות האחת ברעותה בזמן קצר. עם זאת, סבורני כי לא זה השיקול המכריע.

17. לאור האמור לעיל, ככל הנוגע להסדר אותו מבקשות החברות לאשר, הסדר המושתת על תהליך בו יהפכו מחברות שאינן מתחרות למתחרות מלאות, ולאור היקפן המצומצם של המגבלות על התחרות אותן מבקשים הצדדים להטיל על עצמם, הן מבחינת התוכן והן מבחינת פרק הזמן - פגיעתו של ההסדר המבוקש בתחרות מזערית.

סוף דבר

18. אשר על כן, הגעתי לכלל החלטה כי ההסדר האמור, בין "יאד", "יאד רשתות" ו"וילקובסקי", מגביל באופן לא משמעותי את התחרות בעסקים, ועל-כן ראוי הוא להיות פטור מאישור בית-הדין להגבלים עסקיים.

19. החלטתי זו נתונה לערר בפני אב בית-הדין להגבלים עסקיים על-ידי ארגון צרכנים, איגוד עסקי או כל הרואה עצמו נפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

20. כמו-כן, תיבחן החלטה זו על-ידי בכל מקרה של שינוי נסיבות מהותי, או במידה שיוצג בפני מידע שלא הובא לידיעתי ואשר יש בו כדי להקרין על הבקשה המאושרת בזאת.

ניתן היום, 17 יוני, 1997,

י"ב סיון, תשנ"ז.

ד"ר דוד תדמור

הממונה על הגבלים עסקיים